

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра філософії
(назва кафедри, яка відповідає за дисципліну)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор (перший проректор)

“ ” 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Естетика технічного дизайну

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 022 Дизайн

(код і назва спеціальності)

освітня програма Дизайн

спеціалізація дизайн (спеціалізація: промисловий дизайн)

спеціалізація дизайн (спеціалізація: дизайн середовища)

спеціалізація дизайн (спеціалізація: графічний дизайн)

інститут, факультет фізико-технічний інститут,

факультет будівництва, архітектури та дизайну

(назва інституту, факультету)

мова навчання українська

Запоріжжя – 2020 рік

Робоча програма з дисципліни «Естетика графічного дизайну» для студентів
(назва навчальної дисципліни)
 спеціальності 022 Дизайн, освітня програма Дизайн спеціалізація промисловий
 дизайн, дизайн середовища, графічний дизайн. – «___» _____, 20__ року –
 15 с.

Розробники: _____ к філос. наук, доц. Ємельяненко Євгенія Олегівна
(вказати авторів, їх посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри _____ філософії
 Протокол від «___» _____ 20__ року, № ____
 Завідувач кафедри _____ (Бондаренко О.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
 «___» _____ 20__ року

Схвалено науково-методичною комісією факультету будівництва, архітектури та дизайну
 Протокол від «___» _____ 20__ року, № ____
 «___» _____ 20__ року Голова _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми дизайн
 «___» _____ 20__ року Керівник групи _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво (шифр і назва)	За вибором	
Модулів – 2	Спеціальність, освітня програма (спеціалізація) 022 Дизайн (шифр і назва) освітня програма <u>дизайн</u> спеціалізація: <u>промисловий дизайн</u> ; <u>дизайн середовища</u> ; <u>графічний дизайн</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		6-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 4,4	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		14 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		62 год.	84 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 26,7%

для заочної форми навчання – 8,9%

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі графічного дизайну, реклами, поліграфії та видавництва.

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення з основами теорії дизайну, художнього конструювання, промислового мистецтва та їх застосування у технологічному процесі підготовки та виготовлення графічної продукції, реклами та поліграфічних видань.

Завданнями дисципліни є:

- систематизація знань про розвиток технічної естетики та художнього конструювання;
- з'ясування суті діяльності дизайнера;
- засвоєння загальних відомостей про естетику у графічному дизайні;
- вивчення естетичних вимог до створення поліграфічної та мультимедійної продукції;
- вивчення основних елементів, принципів та методів художнього конструювання;
- систематизація та розширення знань про художньо-графічне оформлення видань та реклами;
- оволодіння засобами та методами естетичного та художнього оформлення друкованих видань, мультимедійних видань та реклами;
- засвоєння основ естетичного оформлення предметно-просторового мультимедійного середовища.

У результаті вивчення дисципліни «Естетика графічного дизайну» студент повинен отримати:

Загальні компетентності

- готовність до саморозвитку, самореалізації, використанню творчого потенціалу;
- здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями у галузі дизайну, розуміти предметну галузь та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності

- здатність використовувати базову термінологію та відповідні знання з естетики, технічної естетики, ергономіки;
- здатність використовувати базові знання з композиційної побудови об'єктів дизайну (площинна, об'ємна, глибинно-просторова структури);

- здатність впроваджувати базові знання з історії мистецтва і дизайну та специфіки його розвитку за професійним спрямуванням у художньо-проектну діяльність;
- здатність володіти знаннями з кольорознавства для створення колористичного вирішення майбутнього дизайнерського об'єкта;
- здатність застосовувати знання з ергономіки та художнього конструювання;
- надбання практичних знань з особливостей емоційно-психологічного впливу об'єктів дизайну на людину;
- володіння методикою використання проектно-графічних робіт на різних етапах проектування.

Очікувані програмні результати навчання.

Результати навчання дисципліни деталізують такі програмні результати навчання: У результаті вивчення дисципліни «Естетика графічного дизайну» студент повинен:

знати:

- історію розвитку естетики графічного дизайну;
- інформаційні джерела з художнього оформлення друкованих та електронних видань, а також реклами;
- закономірності розвитку графічного дизайну, взаємозв'язок форми та змісту в графічному дизайні;
- основні прийоми та засоби графічного дизайну;
- показники елементів видання (ресурсу), що впливають на їх художню цінність;
- відмінність процесів дизайну і художнього оформлення різних видів видань.

вміти:

- створювати план дизайну друкованого видання;
- використовувати засоби графічно-просторової мови, яка сформувалась на основі всього проектного досвіду людства та останніх здобутків комп'ютерних технологій в художньому проектуванні та проектній графіці;
- надавати елементам видання відповідні характеристики згідно змісту і читацького призначення;
- визначати необхідні елементи видання;
- застосовувати композицію, гармонію, пропорції, масштаб та симетрію в художньому конструюванні і створенні друкованих та електронних мультимедійних видань;
- враховувати навколишнє середовище та конкретні умови в процесі художнього конструювання та дизайну;
- визначати характеристики шрифтів, кольору та зображень при створенні видань та реклами.

розуміти:

- тенденції розвитку естетики графічного дизайну;

- особливості діяльності дизайнера;
- загальні відомості про естетику у графічному дизайні;
- естетичні вимоги до створення поліграфічної та мультимедійної продукції;
- принципи та методи художнього конструювання;
- особливості художньо-графічного оформлення видань та реклами.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Естетика графічного дизайну як теорія та практика

Тема 1.1. Естетика та технічна естетика: предмет, завдання та зміст курсу

Естетика – наука про чуттєве освоєння людиною дійсності та вивчення закономірностей розвитку мистецтва. Становлення термінології. Естетика як самостійна наука. О.Баумгартен та утвердження естетики як теорії чуттєвого пізнання. Естетика в структурі міжпредметних зв'язків.

Становлення та розвиток технічної естетики. Сутність та завдання технічної естетики. Основні розробки в галузі. Художнє конструювання та дизайн промислових виробів. Закономірності розвитку техніки. Зміст і форма в техніці. Філософія техніки та її основні концепції.

Промислове мистецтво та технічна естетика. Поняття промислового мистецтва, технічної естетики та дизайну. Історична динаміка промислового мистецтва. Проблема гармонії краси і користі. Промислова естетика модерної доби. Взаємозв'язок сучасного дизайну з маркетингом. Естетична цінність техніки і новітніх інформаційних технологій. Духовність людини в сучасних умовах техногенної цивілізації.

Тема 1.2. Історія становлення та розвитку естетичної думки та історична типологія мистецтва

Зародження естетичної думки в стародавності. Естетична думка Античності. Особливості сприйняття естетичного в епоху Середньовіччя. Естетична думка епохи Відродження. Новий час та зародження нормативних естетичних систем: бароко, рококо, класицизм, романтизм. Естетична думка новітньої доби: погляди еволюціоністів, структуралістів, марксистів. Теорії «людини маси». Модернізм та постмодернізм як моделі естетичного сприйняття.

Мистецтво як соціальне явище. Підходи до типології та періодизації мистецтва в контексті культурологічної парадигми. Мистецтво первіснообщинного ладу. Мистецтво Стародавнього світу. Мистецтво Античності. Мистецтво та художні стилі епохи середньовіччя. Мистецтво епохи Відродження. Новий час та плюральність мистецьких напрямків. Мистецтво модерну. Мистецтво постмодерну.

Тема 1.3. Загальні засади графіки й графічного мистецтва. Графічний дизайн та його особливості.

Історія розвитку графічного мистецтва. Поняття про графіку. Види графічного мистецтва. Різновиди графіки: станкова, прикладна книжкова та газетно-журнальна, плакатна, промислова, архітектурна, комп'ютерна. Графічні техніки: техніки високого друку; техніки глибокого друку; техніки плоского друку.

1.4. Психологічні та ергономічні засади естетики графічного дизайну

Основні принципи сприйняття і врахування їх особливостей у створенні дизайну видань. Закономірності пам'яті, уваги, мислення. Емоції і дизайн. Творчі здібності і дизайн.

Ергономіка і дизайн. Антропометричні, анатомо-фізіологічні, гігієнічні, фізіологічні ергономічні показники. Ергономічні властивості книги. Поняття «форми» речі. Форма книги, внутрішня та зовнішня форми книги.

Змістовий модуль 2. Естетичні основи ергономіки та композиції різних видів графічного дизайну

2.1. Композиційні прийоми, правила та елементи дизайну видань.

Природа композиції у книзі, її зовнішня і внутрішня структура. Елементи композиційного комплексу. Поняття «архітектоніка» книги. Цілісність і єдність принципів композиційних побудов в книзі. Пропорційність – основа розмірних характеристик друкованого видання. Ритмічна організація видання. Композиційно-графічне моделювання. Передача руху, розвиток дії в часі. Закон підпорядкованості. симетричне, дисиметричне, асиметричне розташування елементів. Принципи групування, вирівнювання, контрасту в дизайні друкованих видань. Основні елементи дизайну видань: крапка, лінія, текстура, напрямок.

Тема 2.2. Композиція внутрішніх та зовнішніх елементів оформлення книги.

Різновиди смуг складання в залежності від їх призначення і ролі в книзі. Основний принцип композиції смуг в книзі і загальні вимоги до якості їх побудови. Особливості композиції початкових, кінцевих і рядових смуг. Композиція текстових смуг, ілюстрованих, з таблицями, з формулами, іншими видами довідково-допоміжних елементів. Титульний лист, його види, композиційні задачі. Призначення, види зовнішніх елементів оформлення книг. Співвідношення утилітарних і естетичних функцій в елементах зовнішнього оформлення.

Типи оформлення зовнішніх елементів книги: шрифтовий, орнаментально-декоративний, предметно-тематичний, символічний, сюжетно-тематичний. Обкладинка, суперобкладинка, палітурка – їх види, особливості оформлення та використання в різних типах видань, проблема створення єдиного композиційного і художнього цілого при оформленні зовнішніх і внутрішніх елементів видань.

Тема 2.3. Дизайн видань залежно від цільового та читацького призначення

Залежність оформлення від типу видання. Оформлення наукових, науково-популярних, навчальних, літературно-художніх видань. Дизайн дитячих видань. Дизайн довідкових видань. Художнє оформлення альбомів з мистецтва. Дизайн акцидентних видань: буклету, флаєра, листівки. Дизайн упаковки та етикетки.

Дизайн афішно-плакатної продукції. Дизайн соціального, агітаційного, інформаційного плаката. Шрифтовий плакат. Рекламна продукція. Художнє оформлення рекламних видань. Фірмовий стиль. Товарний знак. Рекламний текст та ілюстрації. Принципи вибору візуальних образів та засобів. Композиція рекламного оголошення.

2.4. Особливості естетики web-дизайну

Дизайнерське рішення як вершина айсбергу web-розробки. Естетика та функціональність сайту. Зв'язок веб-дизайну та візуального оформлення з контентом сайту та вимогами і досвідом користувача (UI/UX дизайн). Етапи розробки дизайну сайту. Адаптивна природа web-простору. Універсальність як основний принцип дизайну web-простору. Просторові співвідношення, форми та колір у рішеннях web-дизайну.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Естетика графічного дизайну як теорія та практика												
Тема 1. Естетика та технічна естетика: предмет, завдання та зміст курсу	8	2				6	10	2				8
Тема 2. Історія становлення та розвитку естетичної думки та історична типологія мистецтва	8		2			6	10		2			8
Тема 3. Загальні засади графіки й графічного мистецтва. Графічний дизайн та його особливості	12	2	2			8	8					8
Тема 4. Психологічні та ергономічні засади естетики графічного дизайну	14	2	2			10	10					10
Разом за змістовим модулем 1	42	6	6			30	38	2	2			34
Модуль 2.												
Змістовий модуль 2. Естетичні основи ергономіки та композиції різних видів графічного дизайну												
Тема 5. Композиційні прийоми,	14	2	2			10	14	2				12

правила та елементи дизайну видань												
Тема 6. Композиція внутрішніх та зовнішніх елементів оформлення книги	12	2	2			8	8					8
Тема 7. Дизайн видань залежно від цільового та читацького призначення	14	2	2			10	10					10
Тема 8. Особливості естетики web-дизайну	8	2	2			4	4					4
Разом за змістовим модулем 2	48	8	8			32	36	2				34
Контрольна робота												16
Усього годин	90	14	14			62	90	4	2			84

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія становлення та розвитку естетичної думки та історична типологія мистецтва	2
2	Загальні засади графіки й графічного мистецтва. Графічний дизайн та його особливості	2/2
3	Психологічні та ергономічні засади естетики графічного дизайну	2
4	Композиційні прийоми, правила та елементи дизайну видань	2
5	Композиція внутрішніх та зовнішніх елементів оформлення книги	2
6	Дизайн видань залежно від цільового та читацького призначення	2
7	Особливості естетики web-дизайну	2
	Разом:	14

5. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені навчальним планом

6. Теми лабораторних занять

Лабораторні роботи не передбачені навчальним планом

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Естетика та технічна естетика: предмет, завдання та зміст курсу	6/8
2	Історія становлення та розвитку естетичної думки та історична типологія мистецтва	6/8
3	Загальні засади графіки й графічного мистецтва. Графічний дизайн та його особливості	8/8
4	Психологічні та ергономічні засади естетики графічного дизайну	10/10
5	Композиційні прийоми, правила та елементи дизайну видань	10/12
6	Композиція внутрішніх та зовнішніх елементів оформлення книги	8/8
7	Дизайн видань залежно від цільового та читацького призначення	10/10
8	Особливості естетики web-дизайну	4/4
	Разом	62/68

8. Індивідуальні завдання

Для студентів денної форми навчання – не передбачені.

Для студентів заочної форми навчання – контрольна робота.

9. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;

- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення й розв’язання проблемної ситуації.

10. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення й розв’язання проблемної ситуації.

11. Засоби оцінювання

Для студентів денної форми навчання: письмове опитування на лекціях, усне опитування на семінарських заняттях, захист завдання з СРС, аудиторна контрольна робота, аудиторне тестування, проведення двох підсумкових рубіжних контролів.

Для студентів заочної форми навчання: захист контрольної роботи, усне опитування на консультаціях.

12. Критерії оцінювання

	Лекції	Семінарські (практичні) заняття	Самостійна робота студента	Підсумкове рубіжне опитування	Разом
<i>Найменування завдань</i>	Робота на лекціях	Різні види поточного опитування (згідно з тематикою заняття)	Виконання індивідуальних завдань	4 теоретичних завдання	

Лекції Семінари Самостійна робота студента Підсумкове рубіжне опитування	20	40	20	20	100
---	----	----	----	----	-----

Підсумкова оцінка за семестр визначається як середня двох підсумкових рубіжних контролів за перший та другий змістовні модулі.

Отже, залік оцінюється за такою шкалою:

Поточна робота, тестування, опитування, самостійна робота та індивідуальні завдання						Підсумковий залік	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			20	100
T1.1.	T 1.2	T1.3	T 2.1	T2.2.	T2.3		
10	10	10	10	10	10		
ІДЗ T1.1.-T2.3						20	

T 1.1, T 1.2 ... T 2.4 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації щодо підготовки до семінарських занять та організації самостійної роботи студентів з дисципліни «Етика та естетика» (для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності «Дизайн») / Укладачі: Ємельяненко Є.О., Охмуш-Ковалевська О.І. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2012. – 22 с.

2. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів з дисципліни «Етика та естетика» для студентів денного відділення спеціальності 022 «Дизайн» / Укл.: Ємельяненко Є.О. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – 22 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Антонович Є. А. Російсько-український словник-довідник з інженерної графіки, дизайну та архітектури: навч. посібник / Антонович Є. А., Васишин Я. В., Шпільчак В. А. – Львів: Світ, 2001. – 240 с.
2. Боров Ю.Б. Эстетика / Ю.Б.Боров. – М.: Наука, 1998. – 288 с.
3. Бычков В.В. Эстетика / В.В.Бычков. – М.: Гадарика, 2005. – 556 с.
4. Эстетика: Навч. посіб. / В.О.Лозовой та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 207 с.
5. Эстетика: Підручник (Л.Т.Левчук, В.І.Панченко, О.І.Онiщенко, Д.Ю.Кучерюк / За заг. ред. Л.П. Левчук. – К.: Вища шк., 2005. – 431 с.
6. Куленко Я.М. Основы графического дизайна: Підручник. – К.: Кондор, 2006. – 492 с.
7. Мунилов В.М. Эргономика: человекоориентированное проектирование техники, программных средств и среды / В.М.Мунилов, В.П.Зинченко. – М.: логос, 2001. – 356 с.
8. Геслер В.М. Основы технической эстетики и эргономики: Учеб. Пособие / В.М.Геслер. – Калинин: Калининский политехнический ин-т. Каф. «Химического машиностроения», 1974. – 263 с.
9. Сава В.І. Основы техніки творення книги / І.В.Сава. – Л.: Каменяр, 2000. – 136 с.
10. Хеллер С. Графічний стиль: від вікторіанців до хіпстерів // С.Хеллер, С.Кваст. – ArtHuss, 2019. – 296 с.
11. Яковлев Е. Эстетика / Е.Яковлев. – М.: Регина, 1998. – 197 с.

Допоміжна

1. Бычков В.В. Эстетика: Учебник. — М.: Гардарики, 2004. — 556 с. // <http://lib.rus.ec/b/72169>
2. Волкотруб И. Т. Основы художественного конструирования / Волкотруб И. Т. – К.: Вища школа, 2008. – 191 с.
3. ДСТУ 3899-99. Дизайн і ергономіка. Терміни та визначення.
4. Дизайн та ергономіка. Номенклатура дизайнових та ергономічних показників якості продукції виробничо-технічного призначення / В.Свірко та ін. (розроб.) – Чинний від 2002.05.01. – Офіц.вид. – К.: Держкомстат України, 2001. – 8 с.
5. Эстетика: навчальний посібник для педагогів / під ред. Т.І. Андрущенко. – К.: Вид. НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – 594 с.
6. Эстетика: Підручник / Л.Т. Левчук, В.І. Панченко, О.І. Онiщенко, Д.Ю. Кучерюк,; За заг. ред. Л.Т. Левчук. – К.: Вища школа, 2005. – 431 с.

7. Іванов С. Основи композиції видання / С.Іванов. – К.: Світ, 2013. – 232 с.
8. Кардаш В.Я. Товарна інноваційна політика: Підручник / В.Я.Кардаш, Ї.А.Павленко, О.К.Шафалюк. – К.: КНЕУ, 2002. – 266 с.
9. Кириченко Л.Г. Естетичне виховання в процесі формування особистості сучасного менеджера соціокультурної сфери [електронний ресурс] // <http://chito.in.ua/l-g-kirichenko-stattya-prisvyachena-analizu-rolu-estetichnogo.html>
10. Социология искусства [хрестоматия] / Редсовет: Т.А. Клявина, В.С. Жидков. – Прогресс-Традиция, 2010. – [электронный ресурс] // <http://lib.rus.ec/b/367215>
11. Філософський словник соціальних термінів / Ред. рада Андрущенко В.П., Губерський Л.В., Кремень В.Г. та ін., 3-тє вид., доп. – К.-Харків: Р.И.Ф., 2005. – 325 с.
12. Шпара П. Е. Техническая эстетика и основы художественного конструирования Шпара П. Е., Шпара И. П. – К.: Вища школа, 1989. – 247 с.
13. Цзя Яочен. Творчий потенціал фахівців з графічного дизайну: реалії та перспективи. – К.: ЦУЛ, 2018. - 230 с.
14. Эмброуз Г. Основы. Графичный дизайн 03. Генерування ідей. – ArtHuss, 2018. – 261 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Естетика: Підручник [Електронний ресурс] / Л.Т.Левчук, Д.Ю.Кучерюк, В.І.Панченко; за заг, ред. Л.Т.Левчук.— К.: Вища шк., 2006. – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/1430/76/>
2. Сморгж Л.О. Естетика: Навчальний посібник [Електронний ресурс] / Л.О.Сморж. – К.: Кондор, 2009. – Режим доступу: <http://ukrlibrary.com.ua/books/12/1/1/102.html>